

Winnaar Groningse verhalenwedstrijd: Mijn oma's

Groninger Forum - De grens voorbij

Achtergrond - 23 november 2010

"Proost Maria, proost Annie" roepen ze met twinkelde ogen. Ze bleken elkaar prima te kunnen verstaan en praatten in hun eigen mengeling van dialecten de oren van elkaars hoofd.

"Lekker, lekker. Schmeckt gut der Eierlikeur!", zegt mijn oma Maria tegen mevrouw de Groot op een zomerdag in 1998. Vol trots kijk ik vanuit een luie stoel naar de kennismaking tussen twee dames op leeftijd. Beide zijn 81 jaar.

"Proost Maria, dat we nog lang mogen leven." De twee glazen advocaat worden door de dames met een jeugdige handbeweging omhoog getild en maken een schil geluid. Ze moeten ervan giechelen als jonge meisjes. Ik kijk toe hoe mijn Duitse oma verder keuvelt met de Groningse mevrouw de Groot en denk terug aan de tijd dat ik vanuit Oldenburg naar Groningen verhuisde. Mijn hart vol met liefde voor een Nederlandse man en overtuigd dat wij samen oud zouden worden.

Een paar maanden na mijn verhuizing bleek onze liefde niet sterk genoeg, maar mijn liefde voor het vlakke Groningse land was gegroeid. Ik wilde niet meer terug. In de stad vond ik een baan als verzorgende in de thuiszorg.

Mevrouw de Groot was een van mijn cliënten. En net als de meeste van mijn cliënten had zij de oorlog meegemaakt. Als Duitse voelde ik mij ook drie generaties later nog altijd schuldig. Maar in de jaren dat ik bij de thuiszorg werkte, kon ik mij niet herinneren dat ooit ook maar één iemand een nare opmerking had gemaakt over het feit dat ik uit Duitsland kwam.

Mevrouw de Groot was verreweg mijn meest favoriete cliënt. Vanaf onze eerste ontmoeting bespraken wij alle wezenlijke zaken van het leven. Volgens haar was dat de liefde en stampot bruine bonen.

Ze hielp mij over mijn liefdesverdriet heen komen en leerde mij over Groningen. Mijn waardering voor het Groningse landschap groeide door haar verhalen over vroeger waarin ze vertelde hoe zij leefde op het vlakke land op een boerderij in Stedum met haar man, die in de oorlog sneuvelde. Toen was ze alleen met haar drie kinderen, die alles voor haar betekenden.

Sinds tien jaar woont ze in een bejaardenflat in de stad. Ze leerde mij de poëzie kennen van de liedjes van Ede Staal door elke keer als ik bij haar kwam, een plaat van hem op te zetten. "Ik heb ze allemaal", zei ze dan trots terwijl ik klaar ging zitten om haar elastische steunkousen uit te trekken. 'Dit is mien land, mien Hoogeland' ging ik al snel meezingen en ik zag de ruige natuur van Noordpolderzijl voor me.

Mevrouw de Groot werd mijn Groningse oma. Ik vertelde haar over het leven van mijn eigen oma. Ik vertelde haar dat mijn oma verliefd werd op een Canadese soldaat vlak na de oorlog en dat uit deze relatie mijn moeder ontstond. De Canadees ging weer terug naar Toronto. Mijn moeder en ik hebben zelfs Rudi Carell ingeschakeld via de Duitse televisie om opa op te sporen. Mijn oma bleef alleen achter met mijn moeder. Ik vertelde dat ik de indruk kreeg dat het niet alleen maar ellende was in deze barre tijd, want mijn oma sprak over een groot samenhorigheidsgevoel en over dansfeesten.

En mijn eigen oma vertelde ik over mevrouw de Groot. Ik vertelde dat ze haar kinderen alleen op moest voeden in een klein Gronings dorpje. Ik deelde het verleden van mevrouw de Groot met mijn oma en ik deelde haar verleden met mevrouw de Groot. Een duidelijke overeenkomst was dat ze beiden alleen opvoedende moeders waren ondanks dat ze in verschillende landen geboren waren. "Ik wil jouw oma graag ontmoeten", zei mevrouw de Groot terwijl Ede Staal een laatste noot zong. Ik rolde haar steunkousen op en legde ze naast mij neer. Daarna masseerde ik lichtjes haar kuiten. Benen vol met spataderen. Een landschap op zichzelf. Ik keek haar aan.

"Ik ben zo benieuwd naar haar. Ik hoor zo vaak jouw verhalen en ik weet dat jij mijn verhalen aan haar vertelt. Wat denk jij? Zou ze het leuk vinden om eens te komen?" Ik streelde haar benen en beloofde dat ik mijn best zou doen.

Een paar maanden later stonden oma en ik voor de deur van mevrouw de Groot. Oma maakte zich zorgen of ze elkaar wel zouden verstaan. In haar handen hield ze een fles advocaat vast. 'Want', zo had ze gezegd "er bestaat geen oude vrouw die geen advocaatje lust. En een beetje alcohol maakt de tongen vast los." Ik drukte op de bel en hoorde gestommel in het huis alvorens de deur openging.

De beide vrouwen keken elkaar aan. "Mevrouw de Groot, dit is oma. En oma, dit is mevrouw de Groot", zei ik. Ze keken mij aan. Ik was zenuwachtig en had kippenvel op mijn hele lijf. Mijn oma riep dat ze geen Nederlands sprak en mevrouw de Groot vulde haar aan door te zeggen dat ze geen Duits kon. Ik pakte de fles advocaat uit de handen van mijn oma en stak deze in de lucht. "Dit helpt gegarandeerd", riep ik en liep naar binnen. Ik vulde twee glazen tot het randje,

pakte er lepeltjes bij en gaf het aan de dames.

"Proost Maria, proost Annie" roepen ze met twinkelde ogen. Ze bleken elkaar prima te kunnen verstaan en praatten in hun eigen mengeling van dialecten de oren van elkaars hoofd. "Het is niet makkelijk om de kinderen alleen groot te brengen, Maria. Het was elke dag maar weer kijken waar het eten vandaan moest komen. Maar het was ook heel gezellig in deze tijd, gemutlich Maria, die Menschen hielden samen, zuzammen." "Stimmt, Annie", heute ist nicht alles besser.

Op de achtergrond stond de televisie aan. "Ah!", riep mijn oma terwijl ze naar de televisie wees. "Oh wils du ook de Fernsehen etwas lauter machen, daar ist de Dikke von Griechenland de so mooi kan singen, doar werd ik altijd zo glücklich van!" Mevrouw de Groot drukt met een grijns op de afstandsbediening. Demis Roussos vulde de kleine woonkamer met zijn omvangrijke gestalte en prachtige stem die 'Goodbye my love, goodbye, goodbye, auf Wiedersehen!' zingt.

Er wordt nog een glaasje met advocaat gevuld en beide vrouwen kijken vol verrukking naar Demis die in een van zijn wijde gewaden en met de zee op de achtergrond als een Griekse Adonis de harten van mijn beide oma's steelt. Ze zingen uit volle borst mee, voelen de blosjes op hun wangen gloeien en lepelen hun glaasjes leeg.

Mijn oma ging nu altijd bij mevrouw de Groot op bezoek als ze bij mij kwam. Bellen gingen ze elkaar niet, daarvoor was de taalbarrière toch te groot. Elk jaar rond de kerst kregen we allemaal een kaartje met de beste wensen erop.

Mevrouw de Groot is vijf jaar geleden rustig ingeslapen en mijn oma woont nu in een bejaardentehuis.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/3214/winnaar-groningse-verhalenwedstrijd-mijn-omas>